

Sygn. akt *IV P 111/14*

Uzasadnienie do wygłoszenia

Powód I. S. w pozwie przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w D. wniósł o zasądzenia na jego rzecz od strony pozwanej kwoty 6 908,92 zł tytułem wypłaty zaległego równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu (to jest od dnia 04 grudnia 2014 roku) do dnia zapłaty i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych.

Na uzasadnienie swojego żądania podał, że w dniu 23 stycznia 2014 roku złożył do Dyrektora Aresztu Śledczego w D. wniosek o przyznanie równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania oraz o wyrównanie zaległych wypłat z tego tytułu za okres 3 lat wstecz. Decyzją nr (...) z dnia 20 maja 2014 roku Dyrektor Aresztu Śledczego w D. postanowił nie uznać uprawnień powoda do otrzymania równoważnika, motywując to faktem, iż powód jest najemcą mieszkania, zatem posiada tytuł prawny do lokalu mieszkalnego. Faktem jest, że powód na podstawie umowy najmu mieszkania nr (...) wynajmuje od Towarzystwa Budownictwa (...) Sp. Z o.o. z siedzibą w D. lokal mieszkalny położony w D. przy ul. (...). Jednocześnie poza wymienionym stosunkiem najmu nie posiada innego tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego. Powód uważa jednak, że najem rzeczowego mieszkania w żadnym zakresie nie jest przesłanką do odmowy przyznania mu świadczenia w postaci równoważnika pieniężnego za brak mieszkania. Równoważnik pieniężny za brak lokalu mieszkalnego stanowi surogat zasadniczego uprawnienia funkcjonariusza, jakim jest przydział lokalu, bądź alternatywnie pomoc finansowa na zakup lokalu mieszkalnego i tak też powinna być traktowana. Istotą przepisów art. 170 -192 ustawy o Służbie Więziennej jest zapewnienie funkcjonariuszom w służbie stałej odpowiedniego lokalu mieszkalnego, które to prawo powinno być realizowane przede wszystkim przez przydział takiego lokalu, a w następnej kolejności poprzez inne świadczenia pieniężne. Biorąc pod uwagę przytoczone okoliczności powód wnosi o wypłatę równoważnika pieniężnego za brak mieszkania za okres od dnia 27 lutego 2014 roku, z którą to powód przeszedł na emeryturę do dnia 30 listopada 2011 roku.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana Skarb Państwa – Areszt Śledczy w D. wniosła o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powoda kosztami procesu, a w tym kosztami zastępstwa procesowego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Motywuując swoje stanowisko w sprawie wskazała, że czynność prawna jaką jest zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego odpowiada warunkom przepisu art.659 § 1 kodeksu cywilnego. Umowa zawarta z Towarzystwem Budownictwa (...) jest tytułem prawnym potwierdzającym posiadanie prawa do zamieszkania w lokalu mieszkalnym. W powyższej sytuacji strona pozwana uważa, że brak jest podstaw do przyznania powodowi równoważnika pieniężnego o charakterze kompensacyjnym z uwagi na wystąpienie przesłanki negatywnej z art. 178§ 1 pkt 1 ustawy o Służbie Więziennej.

Sąd po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w szczególności z: akt osobowych powoda, kserokopii decyzji z dnia 20 maja 2014 roku numer D/Kw- (...) Dyrektora Aresztu Śledczego w D. (karta 10 akt), kserokopii wniosku powoda z dnia 17 października 2014 roku do dyrektora Aresztu Śledczego w D. o zapłatę równoważnika pieniężnego z tytułu braku lokalu mieszkalnego (karta 11-12 akt); kserokopii pisma Dyrektora Aresztu Śledczego w D. z dnia 14 listopada 2014 roku (karta 13 akt); kserokopii umowy najmu mieszkania nr (...) z dnia 19 października 1999 roku i aneksu do umowy najmu mieszkania (karta 14-16 akt); dokumentacji dotyczącej funkcjonariuszy służby więziennej Aresztu Śledczego w D., którzy w okresie od 2010 roku do 2014 roku uzyskali równoważnik za brak mieszkania (karta 36-57 akt), a także z informacji strony pozwanej, jakie były wymogi dotyczące procedury przyznawania równoważnika oraz czy istniała fizyczna możliwość przyznania takiego mieszkania na przestrzeni całej służby powoda (karta 33 akt)- ***ustalił następujący stan faktyczny:***

Powód I. S. pełnił służbę jako funkcjonariusz więzienny w Areszcie Śledczym w D. w okresie od dnia 01 grudnia 1996 roku, do dnia 27 lutego 2014 roku, kiedy to dobrowolnie wystąpił ze służby.

Powód od dnia 19 października 1999 roku na podstawie umowy najmu o numerze (...) wynajmuje od Towarzystwa Budownictwa (...) w D. lokal mieszkalny o powierzchni 46,3 m² położony w D. przy ul. (...). Poza w/w stosunkiem najmu powód nie posiada żadnego innego tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego.

Funkcjonariuszowi Służby Więziennej w służbie stałej przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której stale pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej. Prawo do lokalu mieszkalnego realizuje się przez: 1) przydział lokalu albo 2) przyznanie pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego, zwanej "pomocą finansową". Prawa te realizowane są na wniosek funkcjonariusza w drodze decyzji administracyjnej. Funkcjonariuszom Służby Więziennej przysługuje również prawo do uzyskania równoważnika pieniężnego z tytułu braku lokalu mieszkalnego. Prawo to powstaje wówczas, gdy nie zostało zrealizowane określone w art. 171 prawo funkcjonariusza w służbie stałej do lokalu mieszkalnego i jednocześnie nie występują negatywne przesłanki wynikające z art. 178 ust. 1 w/w ustawy.

Powód w trakcie pełnienia służby nigdy oficjalnie nie wystąpił do pracodawcy o przyznanie mu lokalu mieszkalnego.

W dniu 23 stycznia 2014 roku powód I. S., powołując się na art. 178 ust. 1 ustawy z dnia 09 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej złożył do Dyrektora Aresztu Śledczego w D. wniosek o przyznanie równoważnika pieniężnego za brak mieszkania oraz o wyrównanie zaległych wypłat z tego tytułu za okres 3 lat wstecz, liczonych od daty złożenia przedmiotowego wniosku.

Decyzją numer (...) z dnia 20 maja 2014 roku Dyrektor Aresztu Śledczego w D. postanowił nie uznać uprawienia powoda do otrzymania równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania, decyzję swoją motywując faktem, iż powód jest najemcą lokalu mieszkalnego w zasobach Towarzystwa Budownictwa (...) w D., co oznacza, że posiada on tytuł prawny do lokalu mieszkalnego w rozumieniu art. 178 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej, a zatem zaistniała negatywna przesłanka do uzyskania przedmiotowego równoważnika pieniężnego.

Powód za pośrednictwem pełnomocnika w dniu 17 października 2014 roku ponownie wystąpił do Dyrektora Aresztu Śledczego w D. o wypłatę spornego świadczenia oraz o zmianę uprzednio wydanej w tym zakresie decyzji. Na uzasadnienie swojego stanowiska podał argumentację prawną oraz faktyczną, opierającą się na wykładni historycznej, systemowej i funkcjonalnej przepisów regulujących kwestię przyznania istotnego równoważnika pieniężnego za brak mieszkania oraz odwołał się do racjonalizmu prawodawcy, która według jego oceny w pełni uzasadnia przyznanie mu tego świadczenia.

W odpowiedzi datowanej na dzień 14 listopada 2014 roku Dyrektor Aresztu Śledczego w D. podtrzymał poprzednio wyrażone w sprawie stanowisko o braku podstaw do wypłaty byłemu funkcjonariuszowi tej jednostki więziennej równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania, o którym mowa w postanowieniach art. 178 ustawy o Służbie Więziennej. Nadto wskazał, że powód, pomimo odmownej decyzji w tym zakresie z dnia 20 maja 2014 roku i pouczenia, nie skorzystał z możliwości zaskarżenia wydanej decyzji do organu wyższej instancji to jest Dyrektora Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej we W..

W okresie od dnia 01 grudnia 1996 roku do dnia 27 lutego 2014 roku Areszt Śledczy w D. nie przydzielił żadnemu z funkcjonariuszy Służby Więziennej mieszkania na zasadach przewidzianych w przepisach art. 170-177 ustawy o Służbie Więziennej. W tym okresie Służba Więzienna w D., jak i w miejscowościach pobliskich nie inwestowała w budownictwo mieszkaniowe z uwagi na brak środków, a także nikt takiego lokalu Służbie Więziennej nie przekazał do dyspozycji. We wskazanym okresie żaden z funkcjonariuszy Aresztu Śledczego w D., w tym powód, nie złożył wniosku o przydzielenie lokalu mieszkalnego. W okresie od 2010 roku do 2014 roku funkcjonariusze wnioskowali o przyznanie równoważnika z tytułu braku mieszkania. Jedynie w sytuacji, gdy funkcjonariusz zamieszkiwał z rodzicami wydawano decyzję pozytywną.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał, że powództwo znajdujące podstawę prawną w treści art. 178 ust. 1 ustawy z dnia 09 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2010, Nr 79, poz. 523) nie zasługuje na uwzględnienie jako nieuzasadnione.

Przed przystąpieniem do omówienia podstaw merytorycznych tego rozstrzygnięcia, z uwagi na podniesiony przez Dyrektora Aresztu Śledczego w D. - w odpowiedzi z dnia 14 listopada 2014 roku na wniosek powoda z dnia 17 października 2014 roku - zarzut nieskorzystania przez powoda z możliwości zaskarżenia wydanej w dniu 20 maja 2014 roku decyzji - do organu wyższej instancji, to jest Dyrektora Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej we W., Sąd za zasadne uznał wskazanie, iż w świetle aktualnie obowiązującej regulacji prawnej, dotyczącej równoważnika pieniężnego przysługującego funkcjonariuszowi za brak mieszkania, zawartej w ustawie z dnia 09 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej, nie ulega wątpliwości, że o przyznawaniu tego rodzaju świadczenia rozstrzyga przełożony funkcjonariusza w formie pisemnej, zaś ewentualny spór, dotyczący tego rodzaju roszczenia winien rozstrzygać sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy. Stanowisko powyższe zostało szczegółowo omówione przez Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w postanowieniach z dnia 08 grudnia 2011 roku, I OSK (...) i z dnia 14 grudnia 2011 roku, I OSK (...). Takiej też treści pouczenie otrzymał I. S. wraz z decyzją Dyrektora Aresztu Śledczego w D. z dnia 20 maja 2014 roku. Sprawa powoda o przyznanie istotnego równoważnika podlega rozpoznaniu przez tutejszy Sąd Pracy.

Przystępując do rozpoznania niniejszej sprawy należy wskazać, iż ocenę zasadności roszczenia o zapłatę równoważnika pieniężnego z tytułu braku lokalu mieszkalnego należy czynić nie tylko w oparciu o treść art. 178 ustawy o Służbie Więziennej, ale przy uwzględnieniu przepisów dotyczących prawa do lokalu mieszkalnego zawartych w rozdziale 18 tej ustawy. Prawo do przedmiotowego równoważnika pieniężnego nie jest samoistnym prawem funkcjonariuszy służby więziennej, uzależnionym tylko i wyłącznie od braku mieszkania, ale ma charakter kompensacyjny i zależne jest od spełnienia innych warunków. I tak, ustawodawca w ustawie o Służbie Więziennej przewidział dwutorową realizację zasady przyznania funkcjonariuszowi w służbie stałej lokalu mieszkalnego. Po pierwsze – poprzez wydanie decyzji o przydziale lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której funkcjonariusz stale pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej, po drugie - przez przyznanie określonych w ustawie świadczeń pieniężnych, w tym równoważnika pieniężnego.

W rozdziale 18 określono prawa funkcjonariuszy do przydziału lokalu mieszkalnego (art. 170 ustawy), które to prawo realizuje się przez przydział lokalu albo przyznanie pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego, zwanej „pomocą finansową” (art. 171 ustawy). Stosownie do treści art. 184 ust. 1 powołanej ustawy, funkcjonariuszowi w służbie stałej, który spełnia warunki do przydziału lokalu mieszkalnego, a który lokalu tego nie otrzymał na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, przysługuje pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej, albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, położonych w miejscowości pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej.

Z powyższej regulacji wynika zatem, iż potrzeby mieszkaniowe funkcjonariusza Służby Więziennej mogą być zaspokajane w dwojaki sposób. Podstawową formą pomocy funkcjonariuszom w uzyskaniu mieszkania jest przydział w drodze decyzji administracyjnej lokalu, z zasobów mieszkaniowych określonych w art. 172 powołanej ustawy. Dopiero, gdy przydziału takiego nie dokonano, funkcjonariuszowi można przyznać pomoc finansową. Z kolei w art. 187 ustawy z dnia 09 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej ustawodawca przewidział, iż lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej, a zatem także pomocy finansowej, o której mowa w art. 184 ust. 1 nie przydziela się funkcjonariuszowi 1) w razie otrzymania pomocy finansowej, o której mowa w art. 184 ust. 1; 2) posiadającemu w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej lokal mieszkalny w spółdzielni mieszkaniowej, albo dom jednorodzinny lub dom mieszkalno-pensjonatowy, albo lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość, odpowiadający co najmniej przysługującej mu powierzchni mieszkalnej; 3) którego małżonek posiada lokal mieszkalny lub dom określony w pkt 2; 4) w razie zbycia przez niego lub jego małżonka lokalu mieszkalnego lub domu, o którym mowa w pkt 2.

Zgodnie zaś z przepisem art. 178 ustawy funkcjonariuszowi w służbie stałej przysługuje równoważnik pieniężny z tytułu braku mieszkania, jeżeli: 1) on sam lub jego małżonek nie posiada w miejscowości pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego lub domu; 2) funkcjonariuszowi lub jego małżonkowi nie przyznano pomocy finansowej, o której mowa, w art. 184 ust. 1.

Jak wskazano, powyższą regulację oceniać należy całościowo i z zastosowaniem wykładni celowościowej. Zauważyć zatem należy, że realizacja zasady przyznania funkcjonariuszowi w służbie stałej lokalu mieszkalnego odbywa się, po pierwsze poprzez wydanie decyzji o przydziale lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której stale pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej, po drugie - przez przyznanie określonych w ustawie świadczeń pieniężnych, w tym równoważnika pieniężnego. Przy czym wyraźnego podkreślenia wymaga, że przysługujące funkcjonariuszowi prawo do równoważnika pieniężnego jest zastępczą formą realizacji prawa do lokalu mieszkalnego, jeśli funkcjonariusz nie posiada lokalu w miejscowości pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej. Równoważnik ten ma zatem charakter kompensacyjny i jest surogatem uprawnienia zasadniczego, to jest prawa do otrzymania lokalu w naturze (tak wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 07 lipca 2011 roku, I OSK 294/1, na gruncie przepisów już nieobowiązującej ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 roku o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1761 z późn. zm. – pogląd ten zdaniem Sądu orzekającego, zachował aktualność, gdyż regulacje prawne dotyczące uprawnień funkcjonariuszy wprowadzone wskazaną ustawą pozostały w ustawie z 2010 roku w zasadniczej części niezmienione).

Uprawnienie do uzyskania lokalu jest zatem prawem podstawowym, a dopiero, gdy nie można tego uprawnienia zrealizować, może wchodzić w grę przyznanie innej pomocy, w tym prawa do równoważnika za brak lokalu. Równoważnik finansowy ma stanowić bowiem rekompensatę finansową dla funkcjonariusza, który w miejscowości pełnienia służby, nie posiada lokalu mieszkalnego. Istotnym przy tym pozostaje, że zarówno pomoc finansowa jak i przydział lokalu mieszkalnego są uprawnieniami przysługującymi wyłącznie na wniosek funkcjonariusza. Powód zaś – czego sam nie kwestionuje – nigdy o takie świadczenia się nie ubiegał. W ocenie Sądu - w świetle obowiązującej regulacji prawnej - nie może więc skutecznie wnioskować o przyznanie mu równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania. I nie ma przy tym znaczenia fakt, że strona pozwana Areszt Śledczy w D. nie dysponowała odpowiednimi zasobami mieszkaniowymi i wiedzę o tym posiadali funkcjonariusze więzienni. Powód – niezależnie od tej sytuacji powinien najpierw wystąpić o przyznanie mu prawa do lokalu i dopiero w sytuacji uzyskania odmownej decyzji w tym zakresie, ewentualnie wnioskować o inną pomoc finansową, w tym o istotny równoważnik pieniężny. Wyraźnego w tym miejscu podkreślenia wymaga, że przyjętej oceny nie może zmienić fakt przyznawania przez dyrekcję strony pozwanej równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego w latach 2010-2014 funkcjonariuszom spełniającym warunki jego przyznania, bez uprzedniego wnioskowania o przyznanie lokalu mieszkalnego w naturze.

Mając zatem na uwadze brak uprzedniego wniosku powoda o realizację prawa do lokalu mieszkalnego w rozumieniu art. 170 i 171 ustawy o Służbie Więziennej oraz zastępczą formę realizacji uprawnienia do lokalu mieszkalnego, jeżeli funkcjonariusz nie posiada lokalu w miejscowości pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej, powództwo w niniejszej sprawie – już tylko z tego względu należało oddalić.

Sąd za zasadne uznaje wskazanie również, że nawet w sytuacji uprzedniego wnioskowania przez powoda o przyznanie mu lokalu mieszkalnego i decyzji odmownej strony pozwanej w tym zakresie, powództwo o wypłatę równoważnika pieniężnego za brak mieszkania nie zasługiwałoby na uwzględnienie. Z treści przepisu przywołanego już art. 178 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej wynika, że przesłanką negatywną spełnienia tegoż świadczenia jest posiadanie przez funkcjonariusza lub jego małżonka w miejscowości pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego lub domu. Jak wynika z analizy akt sprawy powód jest od 1999 roku najemcą lokalu mieszkalnego w zasobach Towarzystwa Budownictwa Mieszkaniowego w D.. Okoliczności tej powód nie przeczy. W jego ocenie jednakże fakt wynajmowania mieszkania nie powinien wykluczać możliwości otrzymania przez niego dochodzonego roszczenia. Pełnomocnik powoda w pozwie, nie kwestionując co do zasady literalnego brzmienia treści art. 178 ustawy o Służbie Więziennej, odwołując się do wykładni historycznej, systemowej oraz funkcjonalnej oraz do szeroko rozumianego pojęcia racjonalnego prawodawcy, próbował wykazać, iż umowa najmu nie stanowi tytułu prawnego do lokalu w rozumieniu istotnego przepisu, a pojęcie „tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego lub domu” winno być interpretowane znacznie wężej niż wynika to z jego literalnego brzmienia i odnosić się wyłącznie do tych sytuacji, w których funkcjonariuszowi przysługuje jedno z praw rzeczowych do nieruchomości enumeratywnie wymienionych w art. 184 ust. 1 w/w ustawy.

W ocenie Sądu orzekającego z takim stanowiskiem nie sposób się zgodzić. Zdaniem Sądu interpretacja przepisu art. 178 ustawy o Służbie Więziennej nie przysparza wątpliwości, dlatego też należy przyjmować, że "tytuł prawny do lokalu mieszkalnego lub domu" użyty w tym przepisie obejmuje także umowę najmu w rozumieniu art. 659 § 1 k.c. zawartą między funkcjonariuszem Służby Więziennej a osobami fizycznymi. Szczegółowo w tej kwestii wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 stycznia 2013 roku, II PZP 6/12 (OSNP 2013/9-10/102, LEX nr 1281361, Biul.SN 2013/1/25, M.P.Pr. (...) -265). Sąd w pełni podziela przyjętą w tej uchwale interpretację.

Odnosząc się zatem do kwestii znaczenia przyjętych przez ustawodawcę w art. 178 w/w ustawy pojęć, wskazać należy, że dyrektywy interpretacji przepisów prawa nakazują w pierwszej kolejności dokonać wykładni językowej i ustalić sens normatywny danego wyrażenia przez ostateczne ustalenie znaczeń wszystkich jego zwrotów składowych (tj. poszczególnych słów lub zbitek słownych). Jeżeli w tekście prawnym brak tzw. legalnej definicji interpretowanego zwrotu – jak ma to miejsce w omawianej ustawie - należy w pierwszej kolejności sprawdzić, czy zwrot ten ma swoje ustalone znaczenie w języku prawniczym, a więc takie, które w niebudzący wątpliwości sposób jest powszechnie przyjęte w języku prawniczym (tj. panuje w stosunku do jego treści pełna zgodność w doktrynie). W sytuacji zatem takiej jednolitości i jednoznaczności pojmowania danego zwrotu należy przyjąć to znaczenie. Wyraźnego podkreślenia wymaga, że sposoby wykładni w oparciu o dyrektywy pozajęzykowe (systemowe i funkcjonalne) można zastosować dopiero w sytuacji, gdy wykładnia gramatyczna nie daje jednoznacznych wyników, jako że odwołanie się do spójności systemu prawnego w przypadku jednoznaczności wyrażenia o charakterze normatywnym ma walor nie interpretacyjny, lecz walidacyjny i może stać się podstawą do interwencji Trybunału Konstytucyjnego (por. M. Zieliński: Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki, Warszawa 2010, s. 31 i nast.). Zdaniem Sądu - zwrot "tytuł prawny do lokalu mieszkalnego lub domu" - jest jednoznacznie i jednolicie rozumiany w języku prawniczym jako każdy tytuł prawny, którego przedmiotem jest lokal mieszkalny albo dom, tj. zarówno ten wynikający z praw rzeczowych (własność, użytkowanie wieczyste, służebność mieszkania itp.), jak i ze stosunków zobowiązaniowych (tzn. z umów cywilnoprawnych - takich np. jak najem, użyczenie).

Istotne znaczenie przy interpretacji przedmiotowego przepisu ma także fakt, iż ustawodawca w art. 178 ust. 1 pkt 1 ustawy o Służbie Więziennej nie wskazał konkretnych tytułów prawnych do lokalu lub domu, a zatem zgodnie z zasadą *lege non distinguente nec nostrum est distinguere* nie ma podstaw do takiego rozróżniania i przyjmowania, że chodzi tylko o tytuły prawne, które nie wynikają ze stosunków zobowiązaniowych. Pozostaje to w zgodzie z założeniem racjonalności prawodawcy, bowiem racjonalny prawodawca to w pierwszym rzędzie taki, który racjonalnie posługuje się językiem przy tworzeniu aktów prawnych, a zatem nie nadaje pojęciu o utrwalonym w języku prawniczym znaczeniu nowej, odmiennej treści, nie określając jej jednoznacznie, np. poprzez definicję legalną. Co do zasady zaś, wykładnia systemowa lub historyczna nie może wpływać na rozumienie przepisu, którego treść nie budzi wątpliwości językowych (*clara non sunt interpretanda*). Jak wskazano – zdaniem Sądu przepis prawny stanowiący podstawę zgłoszonego przez powoda żądania nie budzi żadnych wątpliwości językowych, w związku z tym – nieuprawnione byłoby odwoływanie się do wykładni systemowej, historycznej i funkcjonalnej, jak proponuje pełnomocnik powoda.

Na marginesie Sąd tylko wskazuje, że wbrew twierdzeniom pełnomocnika powoda, ani wykładnia historyczna, ani wykładnia systemowa nie podważają znaczenia wykładni językowej, o czym szerzej w przywołanej uchwale Sąd Najwyższego.

Z uwagi zatem na posiadanie przez powoda tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego w miejscowości pełnienia służby w rozumieniu art. 178 ustawy o Służbie Więziennej, występuje negatywna przesłanka przyznania mu równoważnika pieniężnego za brak mieszkania.

Z tych też względów powództwo podlega oddaleniu.

Zgodnie z przepisem art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Wyjątek od powyższej ogólnej zasady przewiduje jednakże art. 102 k.p.c., który pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów lub nieobciążenie jej w ogóle kosztami. Ustawodawca bowiem przyznaje sądowi pewną swobodę w zasądzaniu kosztów procesu, gdy stosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik sporu (art. 98 k.p.c.) sprzeciwiają się względy słuszności, co właśnie wyraża się stwierdzeniem, że w przypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów (art. 102 k.p.c.).

Wobec oddalenia powództwa należałoby uznać za zasadny wniosek strony pozwanej o przyznanie kosztów postępowania.

Sąd jednak, oceniając całokształt okoliczności przedmiotowej sprawy, a zwłaszcza charakter zgłoszonego żądania, uznał, że po stronie przegrywającego powoda zachodzą właśnie szczególnie uzasadnione okoliczności, o jakich mowa w art. 102 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w punkcie II sentencji wyroku.